

Koncepcja Centralnego Banku Danych

Prelekcja ma na celu zorientowanie w ogólnej tematyce PESEL, jego założeniach, strukturze i celach działania, ze szczególnym uwzględnieniem budowy Centralnego Banku Danych.

Jako sposób prezentacji tematu przyjęto formę wykładu połączonego z ilustrującymi go planszami. Tam jednak, gdzie ładunek informacji na planszy jest znaczny, rysunki będziemy komentować bardziej szczegółowo.

INFORMACJA O CENTRALNYM BANKU DANYCH

POWSZECHNEGO ELEKTRONICZNEGO SYSTEMU

EWIDENCJI LUDNOŚCI

TEMAT:

KONCEPCJA

PRZYGOTOWANO W:

RZĄDOWYM CENTRUM INFORMATYCZNYM
PESEL

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

20 GRUDNIA 1979 R.

INFORMACJA O
CENTRALNYM BANKU
DANYCH

Ponieważ nazwy PESEL używać będziemy tu wielokrotnie, wyjaśnijmy, że skrót ten oznacza: Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności. Jest on systemem rządowym.

POWSZECHNY

ELEKTRONICZNY

SYSTEM

EWIDENCJI

LUDNOŚCI

RZĄDOWY SYSTEM

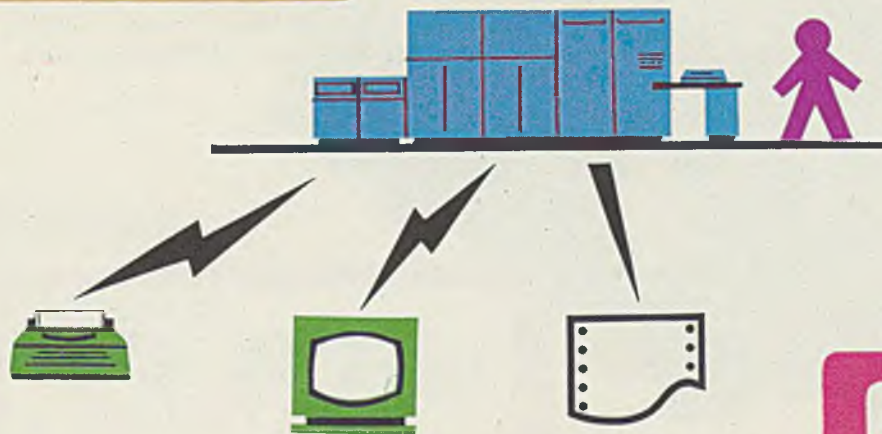
P E S E L

Głównymi jego funkcjami są przedstawione funkcje utrzymywania i wykorzystywania zasobu informacji o ludności kraju.

PESEL

GROMADZENIE INFORMACJI

PRZETWARZANIE INFORMACJI

UDOSTĘPNIANIE
INFORMACJI

Celem systemu - a dla nas zadaniem - jest takie ujęcie danych o całej ludności Polski, aby stwarzał on możliwość w pełni nowoczesnego zarządzania i administrowania Państwem, zwłaszcza w dziedzinie gospodarki kadrami.

ZADANIE :

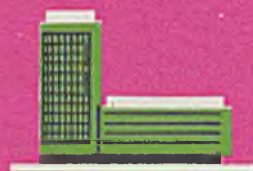
**ELEKTRONICZNE
SYSTEMOWO – ORGANIZACYJNE
UJĘCIE ISTNIEJĄCYCH INFORMACJI**

o 35.000.000

MIESZKAŃCÓW PRL

Chodzi przede wszystkim o to, by władze, urzędy i organizacje otrzymywały szybką i wszechstronną informację służącą celom strategicznym w gospodarce. Zawarte w PESEL informacje mające charakter danych demograficzno-planistycznych (np. daty urodzenia, poziom wykształcenia, zawód, adres pobytu) mogą - odpowiednio przetworzone - służyć ocenie struktury wieku i płci ludności, wielkości i kierunku migracji, ustalaniu potrzeb związanych z wymaganiami dotyczącymi kształcenia kadr, czy określaniu zasobów siły roboczej.

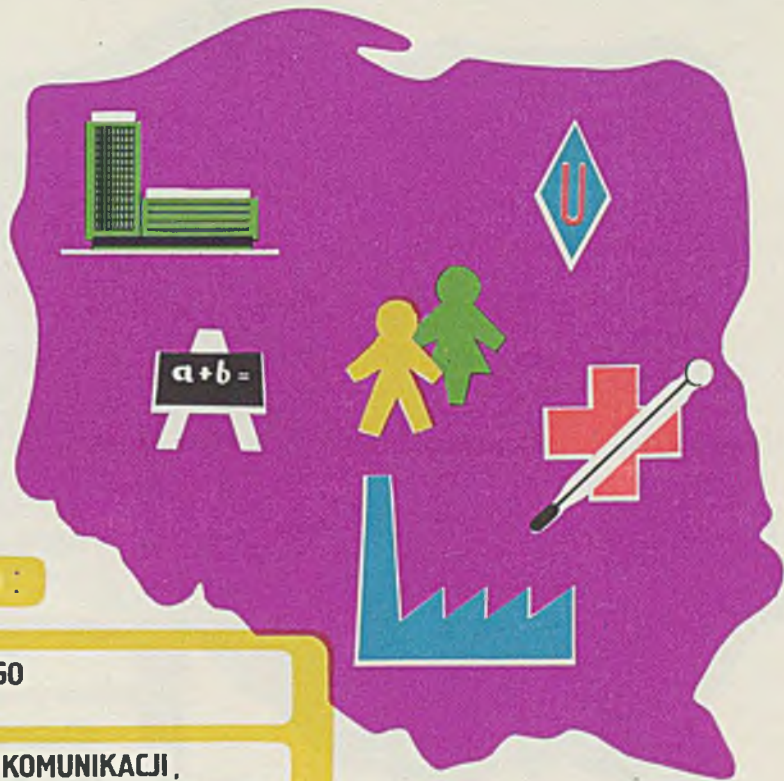
**INFORMACJE O LUDNOŚCI
DO KIEROWANIA I PROGNOZOWANIA
GOSPODARKI KADRAMI**

Służąc organom administracji wszystkich szczebli, dane zgromadzone w PESEL powinny być wykorzystywane dla potrzeb planowania regionalnego, ustalania lokalizacji inwestycji gospodarczych i komunalnych (których przykłady pokazuje plansza) oraz do bieżącego zarządzania.

Właściwe wykorzystanie PESEL usprawni kontrolę wykonywania przez obywateli, spoczywających na nich obowiązków (np. szkolnego, meldunkowego, wojskowego).

System da również możliwość automatycznego przygotowywania indywidualnych dokumentów dla ludności (np. dowodów osobistych, praw jazdy).

INFORMACJE O LUDNOŚCI DO :

**PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
I INWESTYCYJNEGO**

**ROZWOJU USŁUG, HANDLU, KOMUNIKACJI,
PŁACÓWEK SZKOLNICTWA, SŁUŻBY ZDROWIA
ZŁÓBKÓW, PRZEDSZKOLI, DOMÓW STARCÓW, LTD.**

W efekcie działania PESEL obywatele powinni zostać nareszcie uwolnieni od uciążliwych, a zbędnych obowiązków dokumentowania danych o sobie.

Wszelkie zaświadczenia, potwierdzenia, wyciągi z rejestrów, odpisy z dokumentów, z którymi na ogół obywatel biega między urzędami, będą mogły ulec likwidacji.

Obowiązek wymiany informacji powinien spoczywać na właściwych urzędach i instytucjach, a obywatel powinien uczestniczyć tylko przy tych zdarzeniach, które stanowią podstawę do dokonania czynności prawnej. Tam jego obecność jest rzeczywiście niezbędna.

INFORMACJE O LUDNOŚCI DO :

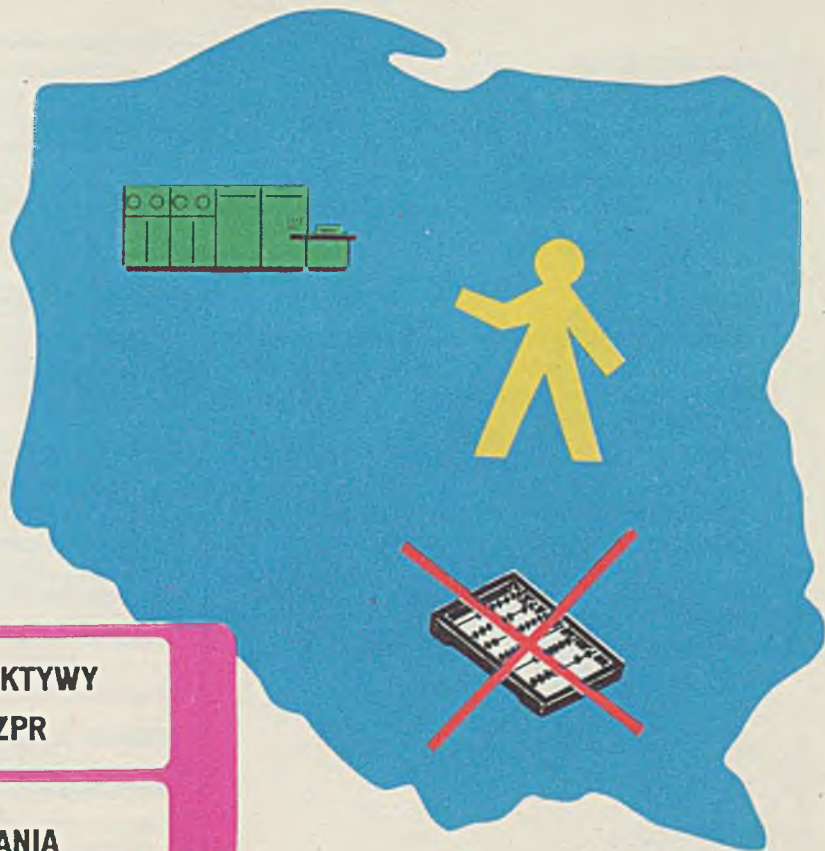
ODCIĄŻENIA OBYWATELA

**UDOWADNIANIA W URZĘDACH
FAKTÓW KTÓRE URZĄD ZNA
LUB ZNAĆ POWINIEN**

Wyływające z inspiracji Kierownictwa Politycznego cele, zadania oraz kierunki realizacji PESEL, zostały ujęte w decyzji Prezydium Rządu Nr 3/74 z 1974 roku.

**REALIZACJA DYREKTYWY
VII ZJAZDU PZPR**

**UNOWOCZEŚNIENIE
SYSTEMU ZARZĄDZANIA**

Budowę PESEL powierzono Ministrowi Spraw Wewnętrznych, którego organy od lat prowadzą ewidencje osobowe, dotyczące każdego człowieka żyjącego w Polsce. Informacje osobowe, zawarte w tych ewidencjach są właśnie punktem wyjścia do budowy PESEL.

Przyjęto też jako zasadę, że - jak dotąd - zgromadzone w systemie dane będą wykorzystywane zgodnie z przepisami prawa przez organy i instytucje do tego uprawnione, a obywatele będą mieli wgląd do zapisów ich dotyczących oraz prawo wnoszenia poprawek i sprostowań.

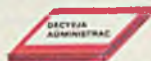
**ORGANY MINISTERSTWA SPRAW
WEWNĘTRZNYCH PROWADZA:**

AKTA URODZEN

AKTA MAŁŻENSTW

AKTA ZGONÓW

ZMIANY IMION
I NAZWISK

REJESTRY MIESZKAŃCÓW
(ZAMELDOWANIA, WYMELD.)

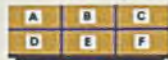
EWIDENCJA
DOWODÓW OSOBISTYCH

EWIDENCJA
OBYWATELSTWA

EWIDENCJA
PASZPORTÓW

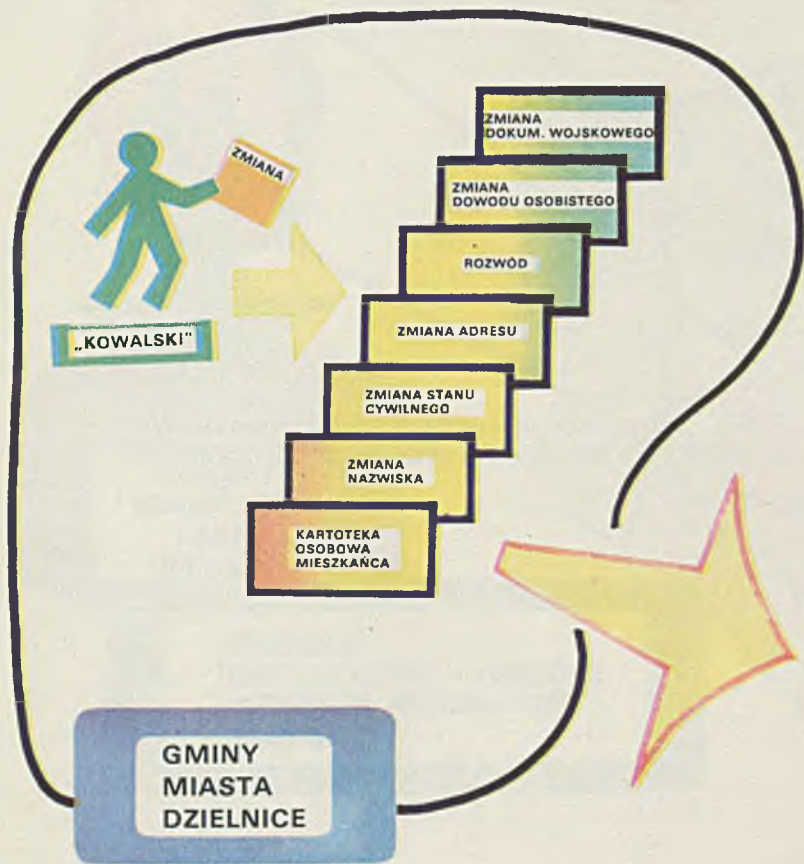

CENTRALNA EWIDENCJA
ADRESOWA (CBA — MSW)

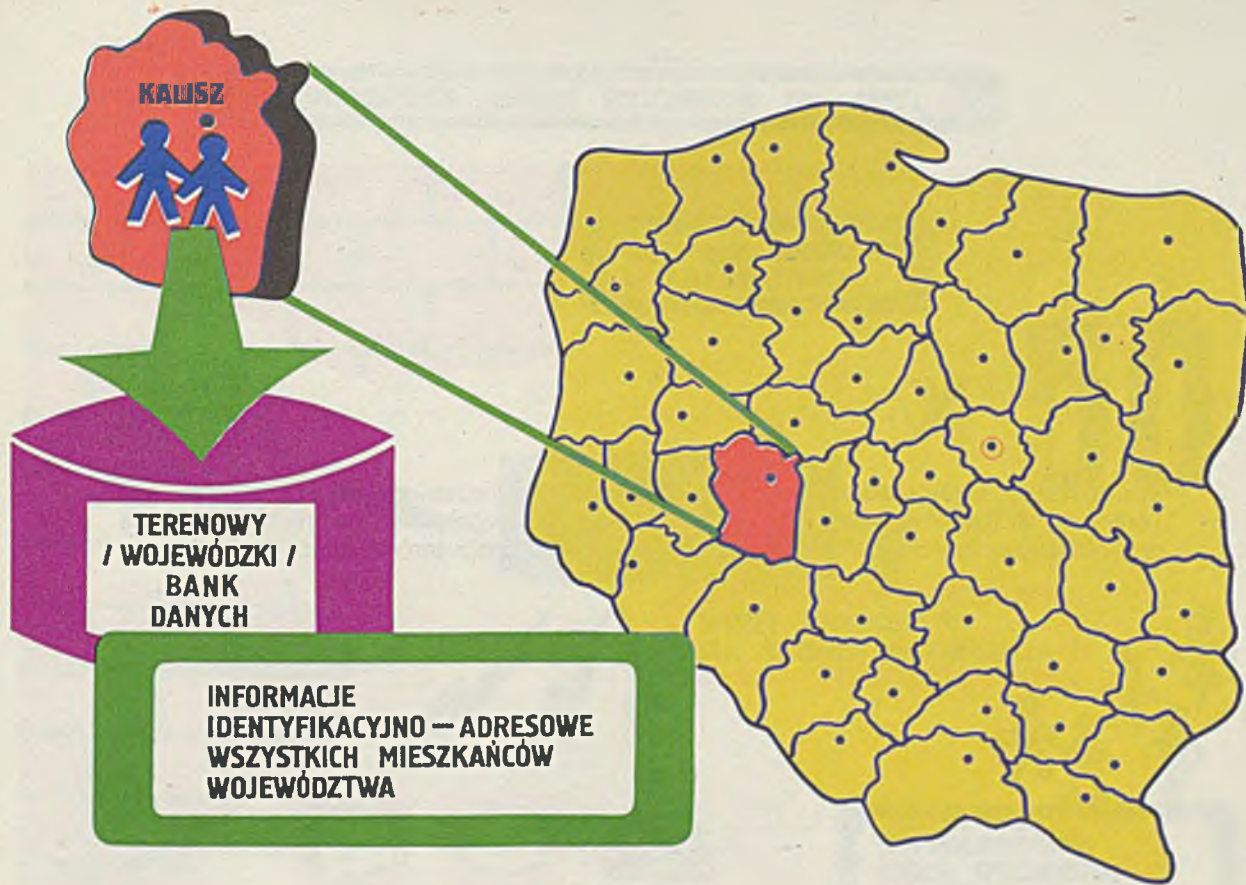
OBYWATELE

Grupa podstawowych informacji osobowych - gromadzona przez terenowy organ resortu spraw wewnętrznych w gminach, miastach i dzielnicach, będzie zasadniczym wsadem miejscowego wojewódzkiego banku danych PESEL.

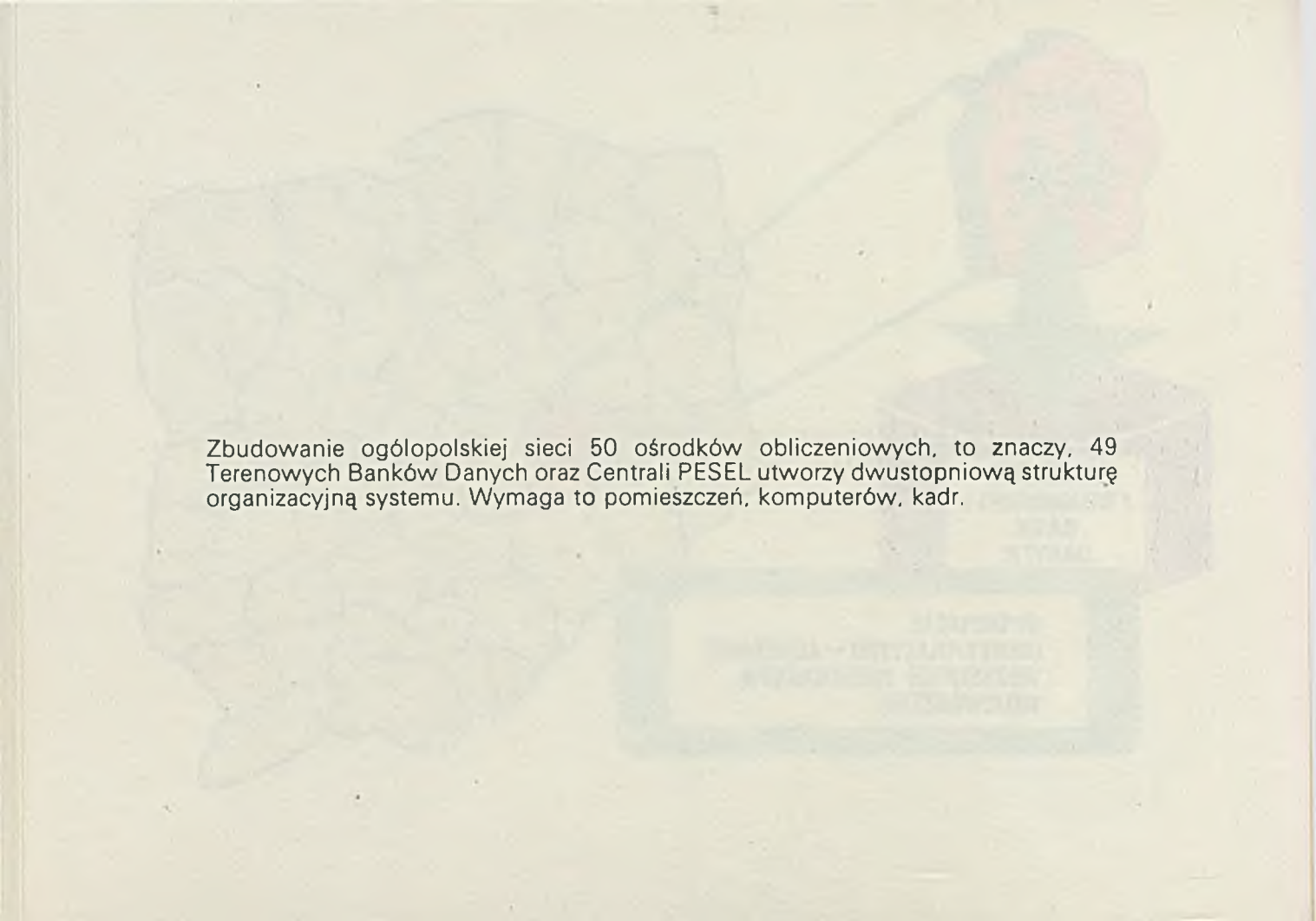

Każdy terenowy bank danych PESEL, będąc więc elementem sieci ogólnokrajowej, obejmie podstawowe dane identyfikacyjno-adresowe o wszystkich mieszkańcach swego terenu.

The background of the page features a faint, light-colored illustration. On the left side, there is a map of Poland with a grid overlay. On the right side, there is a computer terminal with a monitor and a keyboard. The text is centered over the map area.

Zbudowanie ogólnopolskiej sieci 50 ośrodków obliczeniowych, to znaczy, 49 Terenowych Banków Danych oraz Centrali PESEL utworzy dwustopniową strukturę organizacyjną systemu. Wymaga to pomieszczeń, komputerów, kadr.

WOJEWÓDZKIE OŚRODKI OBLICZENIOWE TBD - PESEL

**INWESTYCJE BUDOWLANE
W WOJEWÓDZTWACH**

**ŁĄCZNOŚĆ
Z CBD - PESEL**

x 50

**SPRZĘT INFORMATYCZNY
DLA KAŻDEGO WOJEWÓDZTWA**

**WYKWALIFIKOWANA
KADRA SPECJALISTÓW
W KAŻDYM WOJEWÓDZTWIE**

Realizując ten kierunek, w 1979 roku, wspólnie z Prezydentem m. st. Warszawy, Rządowe Centrum Informatyczne przystąpiło do budowy pierwszego Terenowego Banku Danych PESEL, obejmującego całą ludność miasta.

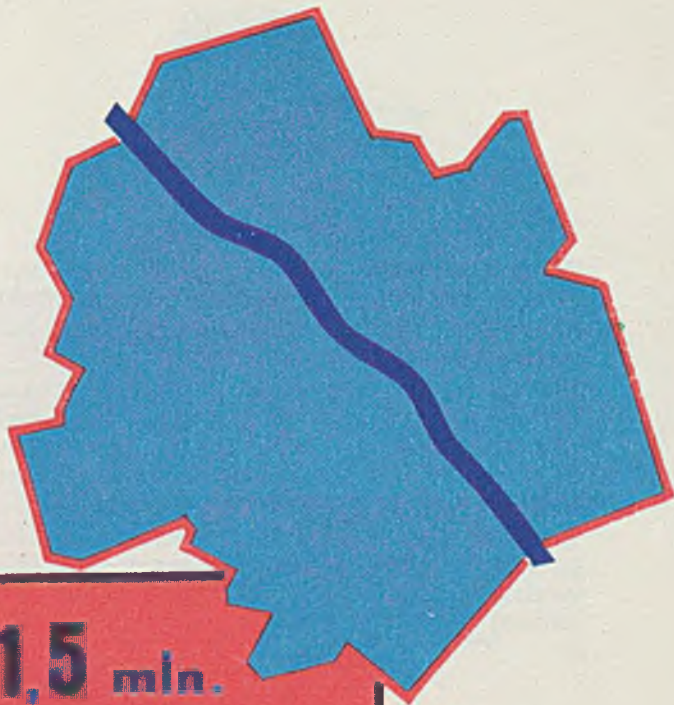
Cele i zadania stojące przed TBD są identyczne jak te, o których już mówiono, charakteryzując zasadnicze cele PESEL.

Władze miasta Warszawy już praktycznie korzystają z systemu, wypracowując nowe metody działania swych jednostek. Np. w 1980 roku - po raz pierwszy w kraju - komputer szybko i sprawnie drukował spisy wyborców.

Szczegóły realizacyjne tego banku danych, wyjaśnia odrębny wykład.

TBD

PESEL
WARSZAWA

SYSTEM dla **1,5 mln.**
mieszkańców stolicy

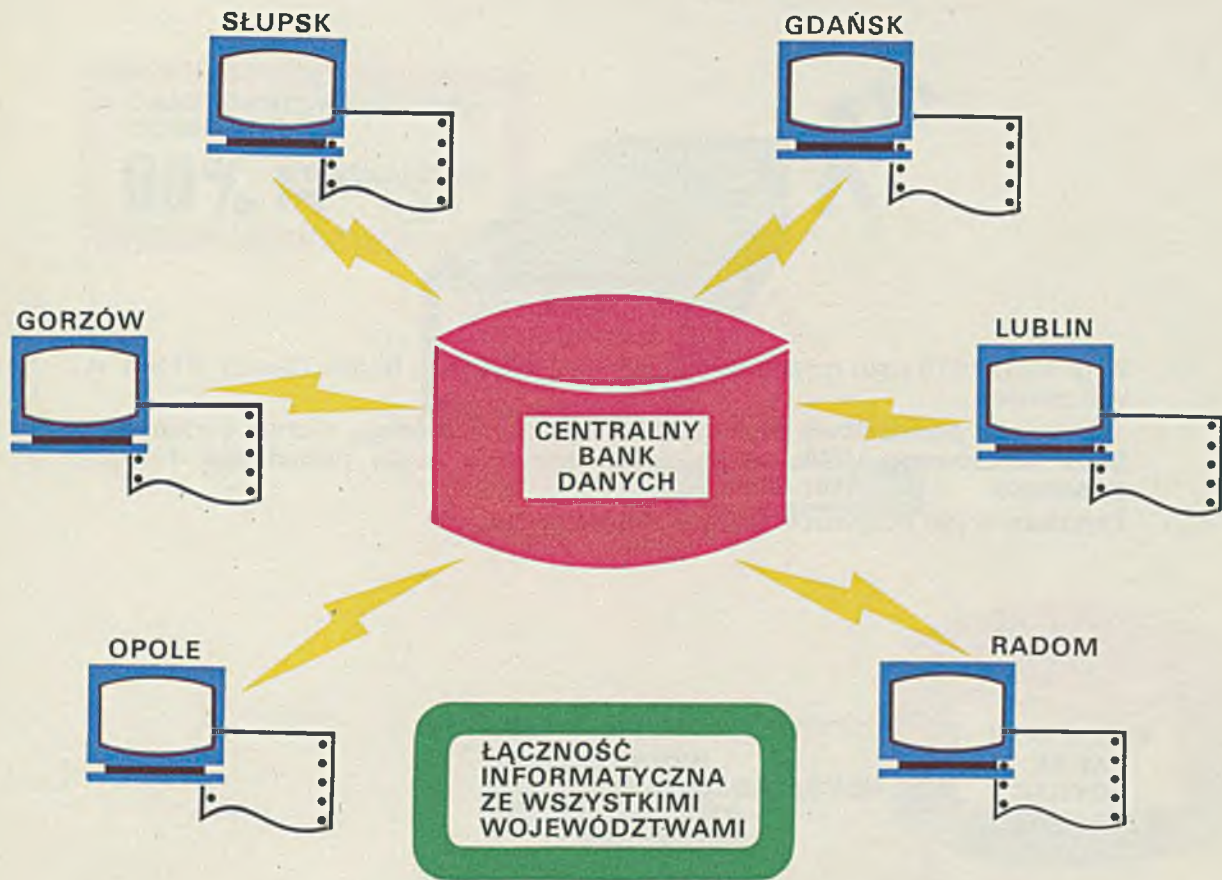

Wróćmy jednak do zasadniczego tematu, którym jest Centralny Bank Danych PESEL. W aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, budowa 50 ośrodków obliczeniowych dla PESEL - aczkolwiek docelowo zasadna nie może być obecnie zadaniem pierwszoplanowym.

Dlatego też, nie odstępując od przyjętej struktury systemu, Minister Spraw Wewnętrznych, po uzyskaniu akceptacji Prezesa Rady Ministrów, w sierpniu 1979 roku zarządził przyjęcie na okres przejściowy rozwiązania pośredniego. Jest nim budowa CENTRALNEGO BANKU DANYCH, łączącego częściowo funkcje Centrali PESEL i niektóre funkcje terenowych banków danych.

Tak więc, przez najbliższych kilka lat, funkcjonować będzie tylko Centrala PESEL, połączona liniami transmisji danych ze stacjami terminalowymi w każdym województwie. Stacje te właśnie będą pełnić zastępczo funkcje terenowych banków danych.

W grudniu 1979 roku rozpoczęto wdrażanie Centralnego Banku Danych PESEL w Warszawie.

Jak widać - podstawowe dane czerpane są z prowadzonego ręcznie Centralnego Biura Adresowego MSW, obejmującego wszystkie osoby posiadające dowody tożsamości.

Kartoteka ta jest oczywiście bieżąco aktualizowana.

DANE IDENTYFIKACYJNO -
ADRESOWE

80% MIESZKAŃCÓW
PRL

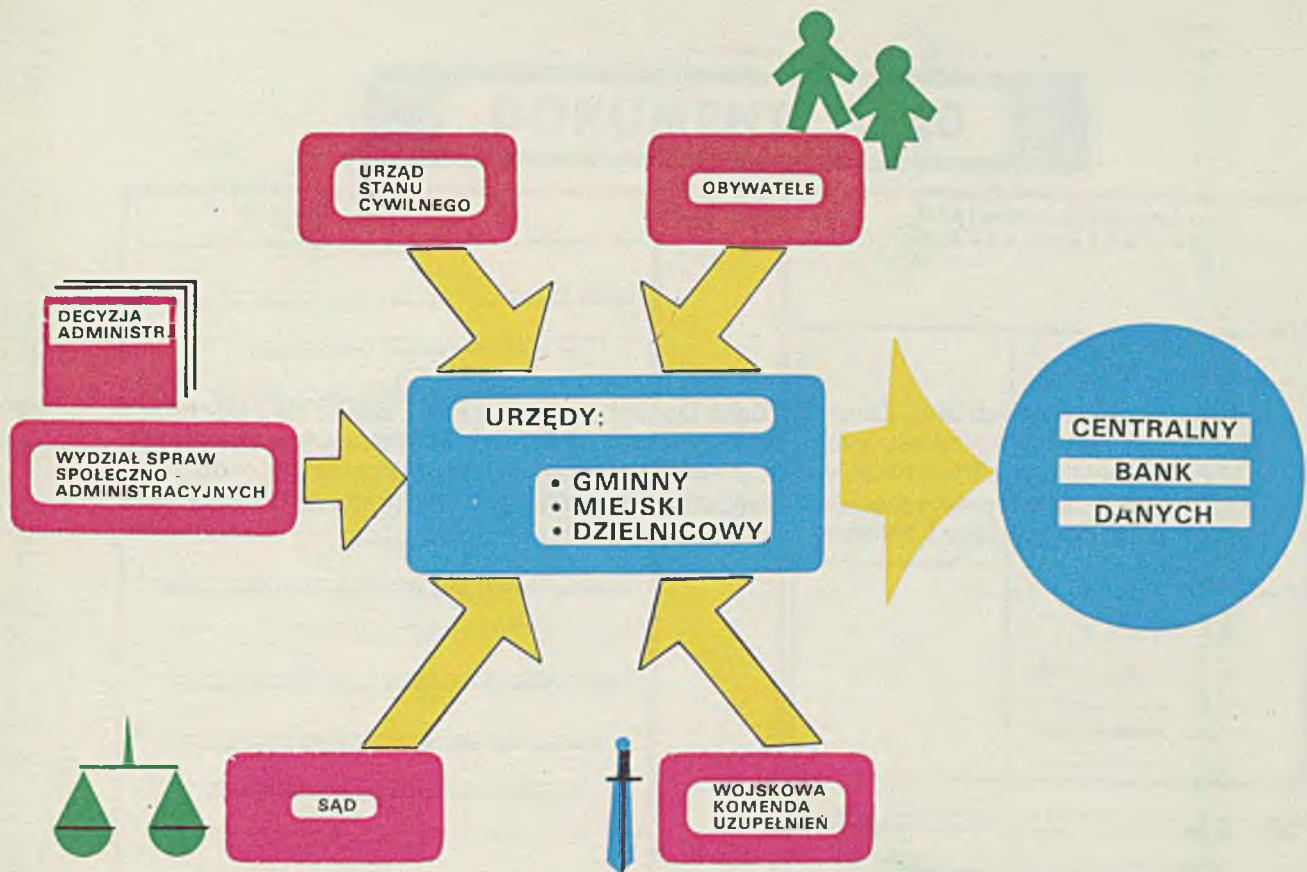
KARTOTEKA
CENTRALNEGO
BIURA
ADRESOWEGO

20.XII.1979

27 MILIONÓW
OSÓB POSIADAJĄCYCH
DOKUMENTY
TOŻSAMOŚCI

CENTRALNY
BANK
DANYCH

Tworzony Centralny Bank Danych przejął te zasady aktualizacji bez zmian, czyli - w dalszym ciągu - informacje z gmin, miast, dzielnic będą wpływać do Biura Adresowego, a stamtąd - po weryfikacji - do centralnego banku.

Jak już powiedziano, Centralny Bank Danych systemu PESEL składa się z informacji identyfikacyjno-adresowych. Pierwszy wsad tych danych uzyskano z tzw. metryczek, zawierających informacje wpisane każdemu obywatelowi w dowodzie osobistym. Oczywiście wprowadzeniu do komputera nie podlegają - fotografia czy rysopis, jako dane pomocnicze i zmienne.

DOKUMENT A - 20

1	_____	Nazwisko
2	_____	Imiona oraz nazwisko rodowe i nazwiska z poprzednich małżeństw
3	_____	Imiona rodziców i nazwisko rodowe matki
4	_____	Data i miejsce urodzenia (miejscowość, gmina, woj.)
5	_____	Stan cywilny, imię współmałżonka oraz nazwisko rodowe żony
6	_____	Wykształcenie — zawód wyuczony i wykonywany
7	_____	Miejsce pracy
8	_____	Miejsce zamieszkania — miejscowość, ulica, nr domu i mieszkania.
	_____	gmina, woj.
9	_____	Poprzednie nazwiska, imiona oraz pseudonimy używane dawniej lub obecnie
10	_____	Nazwa, seria i numer poprzedniego dokumentu tożsamości
	_____	nazwa organu, który go wydał oraz ewentualne uwagi
	_____	
	_____	

A - 20

Miejsce na znaczki
opłaty skarbowej

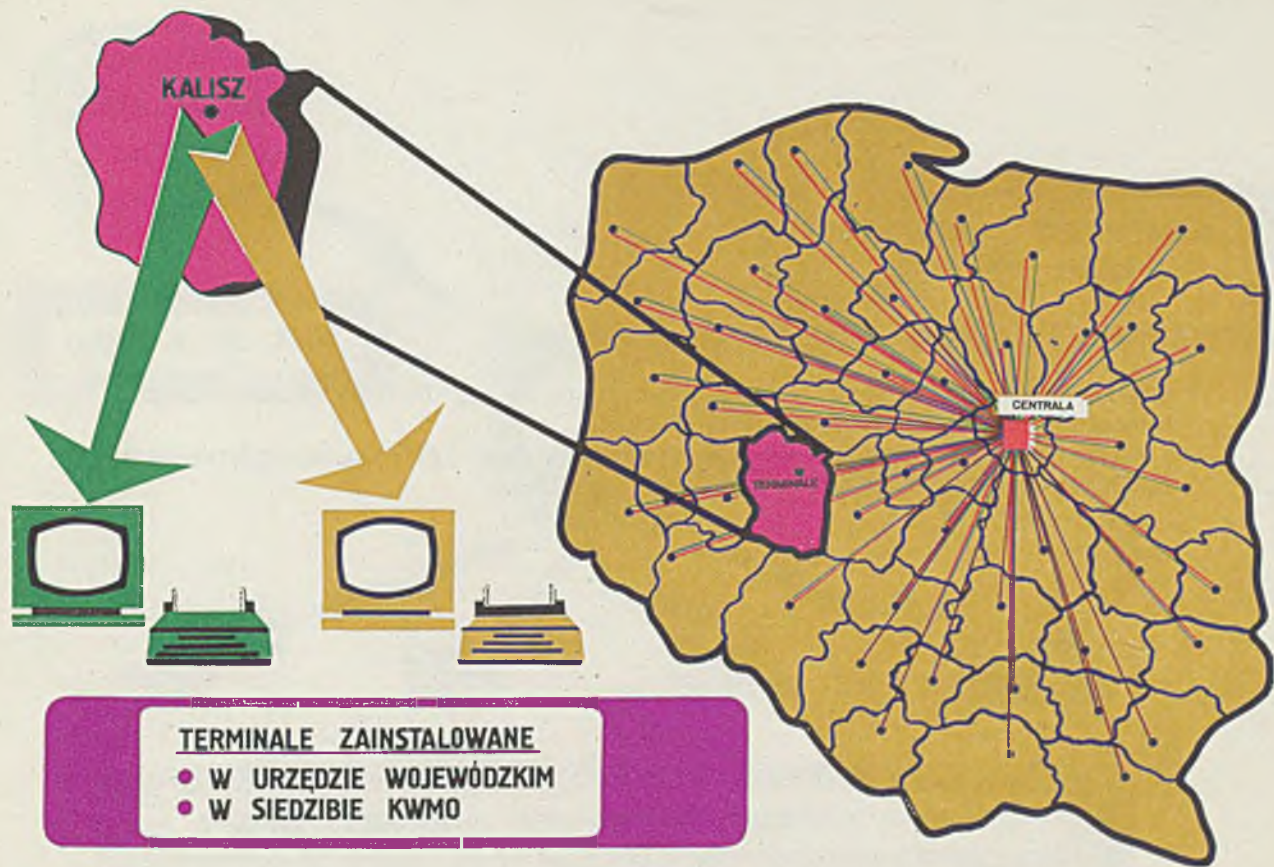
		Miejsce na fotografię
		RYSOPIS
		Wzrost _____
		Oczy _____
		Znaki szczególne _____
		_____

11 _____
Potwierdzenie odbioru*) _____ — data i podpis

12 _____
Nazwa organu oraz podpis wydającego kartę

*) wpisać nazwę dokumentu

Bezpośrednią łączność dialogową w relacji „komputer - urządzenie zdalnego dostępu” posiadają na szczeblu wojewódzkim - wojewoda i komendant Milicji Obywatelskiej. U nich to instaluje się terminale ekranowe, zapewniając bezpośredni, osiągalny w ciągu kilkunastu sekund, dostęp do informacji.

Organy te z kolei udzielają informacji z systemu innym użytkownikom na swym terenie już poprzez tradycyjne środki łączności.

Preferujemy tu zwłaszcza łączność telexową i radiotelefoniczną, posiadają ją bowiem wszystkie urzędy gmin i służby patrolowe.

DIALOG Z CBD-PESEL

- WOJEWÓDZKIE ORGANY ADMINISTRACJI
- KOMENDY WOJEWÓDZKIE MILICJI OBYWATELSKIEJ

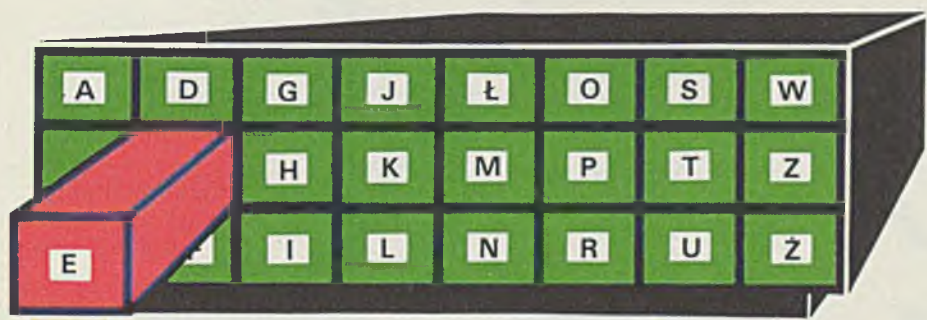

SPOSOBY PRZESYŁANIA INFORMACJI UŻYTKOWNIKOM TERENOWYM

Zakodowaniu i wprowadzeniu do komputera podlega ponad 756 milionów informacji, tzn. po 28 informacji jednostkowych o każdym z 27 milionów dorosłych mieszkańców kraju.

Ze względu na te wielkości wykonanie całości zadania trwać będzie 4 do 5 lat. Aby jednak bank danych mógł od początku pełnić funkcje użytkowe, dane wprowadza się kolejno według liter alfabetu.

Ładowanie rozpoczęto w grudniu 1979 roku od danych na literę „E”.

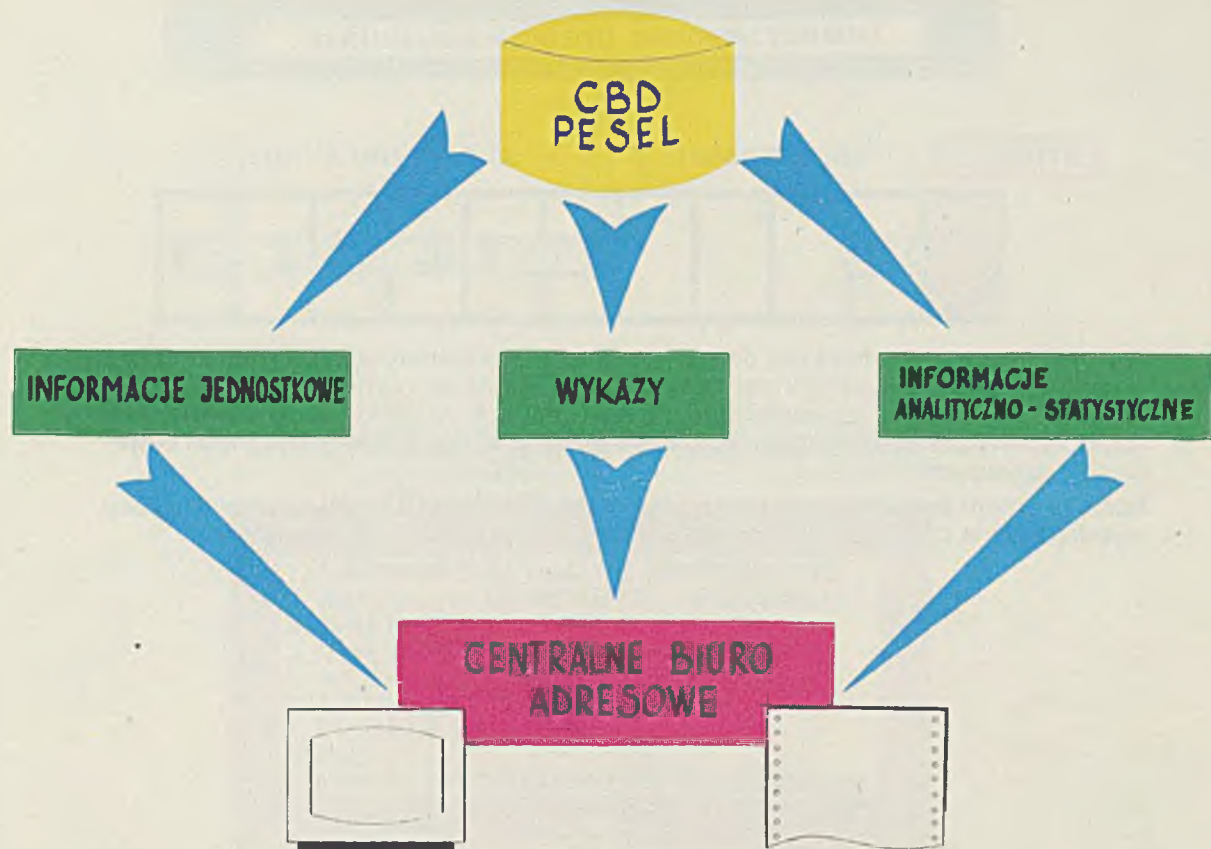

INICJACJA BANKU :
DANE
IDENTYFIKACYJNO-ADRESOWE
OKOŁO 40.000 OSÓB

Po zakończeniu wprowadzania danych na określoną literę - Centralny Bank Danych może już pełnić - w tym zakresie - swe funkcje, udzielając odpowiedzi na terenie całego kraju, poprzez sieć wojewódzkich stacji terminalowych.

Prace nad centralnym bankiem danych podjęto od komputerowego wygenerowania - na podstawie danych z metryczek - powszechnego numeru ewidencyjnego. Stanowi on wyróżnik pojedynczego zestawu danych w banku, a zarazem łącznik komputerowy pomiędzy danymi zgromadzonymi w różnych informatycznych systemach osobowych.

Postać numeru ewidencyjnego oraz dane identyfikacyjne (9 cech) używane w toku wyodrębniania pojedynczego zestawu informacji, przedstawiono na planszy.

STRUKTURA NUMERU EWIDENCYJNEGO

DATA URODZENIA

NUMER SERII

L. KONTR.

ROK		M—C		DZIEŃ						PŁEĆ	
-----	--	-----	--	-------	--	--	--	--	--	------	--

INFORMACJE IDENTYFIKACYJNE

1. NAZWISKO AKTUALNE (POPZEDNIE)
2. IMIONA (W DOWOLNYM PORZĄDKU)
3. IMIĘ OJCA
4. IMIĘ MATKI
5. NAZWISKO RODOWE MATKI
6. DATA URODZENIA
7. MIEJSCE URODZENIA
8. PŁEĆ
9. SERIA I NR DOKUMENTU TOŻSAMOŚCI

Procedura określenia każdej osobie jej numeru ewidencyjnego, przewiduje pełną konfrontację cech identyfikacyjnych pobranych z metryczki z danymi tej osoby, zapisanymi w rejestrze mieszkańców w jej miejscu zamieszkania. Plansza pokazuje drogę, jaką musi odbyć każdy numer „wygenerowany” przez komputer, aby stał się numerem „nadany” i wpisanym jako stały, niezmienny identyfikator osobowy. W toku tej konfrontacji można też będzie ujawnić i prostować wszelkie nieścisłości i niedociągnięcia tkwiące jeszcze w ewidencji ludności.

CBD — PESEL

URZĘDY GMINNE/MIEJSKIE, DZIELNICOWE

NUMER EWIDENCYJNY
„WYGENEROWANY”

DANE
IDENTYFIKACYJNE

NUMER EWIDENCYJNY
„NADANY”

DANE
IDENTYFIKACYJNE
POTWIERDZONE

POTWIERDZENIE
DANYCH
IDENTYFIKACYJNYCH

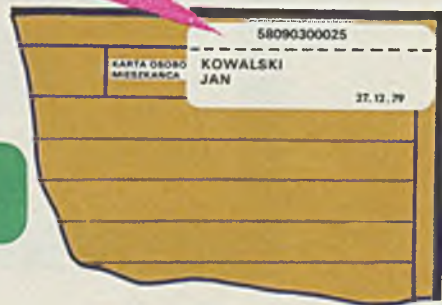
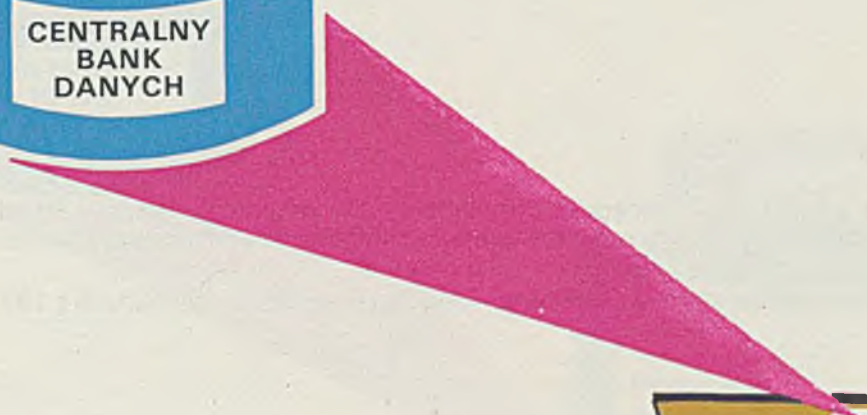

NR EWIDENC.
KOM

Po przejściu procesu konfrontacji, nadany numer ewidencyjny znajdzie się w użytkowaniu wszelkich instytucji i organów, prowadzących ewidencje osobowe.

Jedną z pierwszych, gdzie numery ewidencyjne zostaną umieszczone, będzie podstawowa ewidencja meldunkowa ludności, prowadzona w gminach i miastach w postaci kart osobowych mieszkańców.

Odtąd wszelkie czynności wykonywane przez organy administracji terenowej w sprawach ewidencyjnych obywateli, powinny być dokonywane przy wykorzystaniu tego numeru, jako łącznika między zbiorami osobowymi.

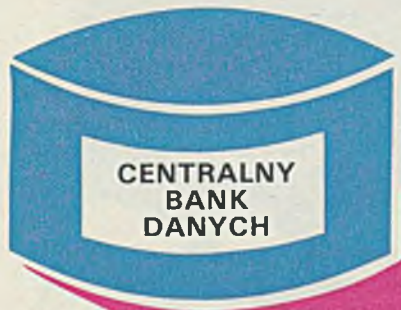

KARTA OSOBOWA MIESZKAŃCA

Kiedy aparat administracji nabędzie doświadczenia i nawyku posługiwania się numerami ewidencyjnymi, będzie można wprowadzić go do dokumentów tożsamości.

Czynność tę przewiduje ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych z 1974 roku.

DOWÓD OSOBISTY

1. Nazwisko .....

2. Imiona .....

3. Nazwisko rodowe .....

 RYSOPIS

Wzrost .....

Oczy .....

Znaki szczególne .....

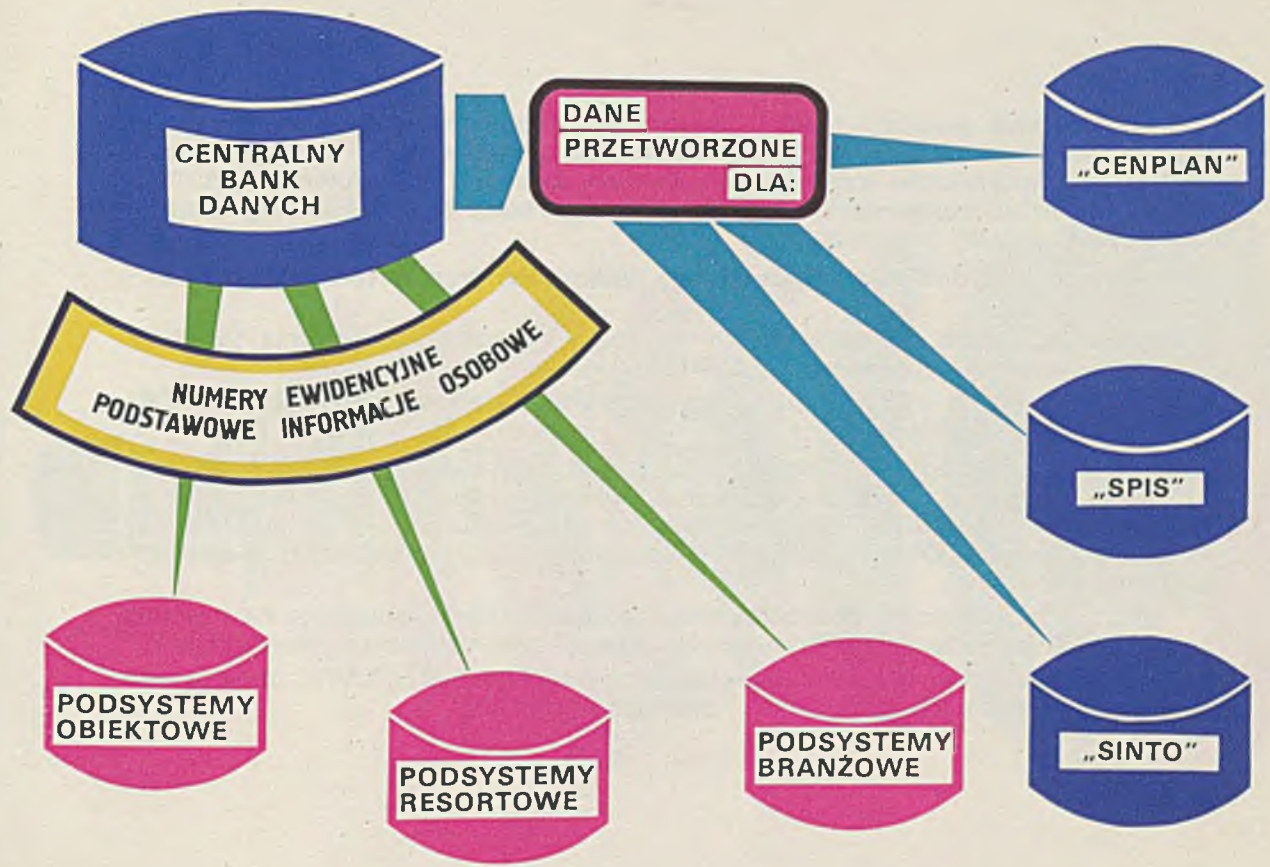
Nr ewid. 58090300025

Własnoręczny podpis .....

Konsekwencją utworzenia Centralnego Banku Danych jako powszechnego, ogólnokrajowego systemu, obejmującego podstawowe dane o każdym mieszkańcu jest to, by wszelkie istniejące lub przewidywane do realizacji komputerowe systemy ewidencji były organizowane, modyfikowane i unowocześniane w powiązaniu i w oparciu o PESEL. Uniknie się w ten sposób wielokrotnego powtarzania i wielokrotnego aktualizowania tych samych danych.

Łącznikiem między tymi systemami a PESEL - jak to już wcześniej powiedziano - będzie numer ewidencyjny.

Centralny Bank Danych będzie także powiązany z innymi rządowymi systemami informatycznymi.

Wprowadzenie do CBD zasobu podstawowych danych osobowych o każdym pełnoletnim mieszkańcu, stworzyło warunki do organizowania - na jego bazie - szeregu podsystemów tematycznych, których działanie jest celowe na szczeblu centralnym lub wojewódzkim. Zgodnie z decyzją Prezesa Rady Ministrów przystąpiliśmy do realizacji podsystemu:

- ewidencji wydawanych paszportów i przekroczeń granicy (podsystem PASZPORT)
- ewidencji osób przewidywanych do pracy za granicą z ramienia instytucji państwowych (podsystem SPECJALISTA)
- ewidencji ruchu ludności, stanu cywilnego i obywatelstwa (podsystem PORZĄDEK PUBLICZNY).

W fazie prac badawczo-projektowych jest realizacja podsystemu TEMIDA (obejmującego informacje o skazaniu, służące do realizacji polityki karnej i resocjalizacji), podsystemu ZATRUDNIENIE (związanego z zatrudnieniem osób na terenie kraju) oraz podsystemu KOMUNIKACJA (obejmującego dane o kierowcach i pojazdach samochodowych).

Zresztą realizacja wszelkich podsystemów osobowych będzie opierać się na wspólnej źródłowej bazie danych podstawowych, uzupełnionej numerem ewidencyjnym.

W dalszej kolejności przewiduje się realizację podsystemu ZDROWIE, dotyczącego problematyki chorób społecznych i profilaktyki i innych.

ZDROWIE

NR EWIDENCYJNY

KOMUNIKACJA

NR EWIDENCYJNY

ZATRUDNIENIE

NR EWIDENCYJNY

TEMIDA

NR EWIDENCYJNY

PORZĄDEK PUBLICZNY

NR EWIDENCYJNY

SPECJALISTA

NR EWIDENCYJNY

PASZPORT

NR EWIDENCYJNY

MAGISTER

NR EWIDENCYJNY

CENTRALNY BANK DANYCH

NR EWIDENCYJNY

Od 1974 roku w Rządowym Centrum Informatycznym jest eksploatowany pierwszy ogólnopolski podsystem informatyczny, pod nazwą MAGISTER, obejmujący kadrę z wyższym wykształceniem.

Nabył on praw obywatelstwa w resortach, instancjach partyjnych, u wojewodów poprzez powszechność jego wykorzystywania. Informatyka stała się tu praktycznie instrumentem w zarządzaniu sprawami osobowymi. Powiązanie tego systemu z Centralnym Bankiem Danych nastąpi zgodnie z naczelną zasadą niedublowania danych, w ten sposób, że MAGISTER zostanie ograniczony do danych tematycznych. Dane identyfikacyjno-adresowe czerpać będzie z CBD.

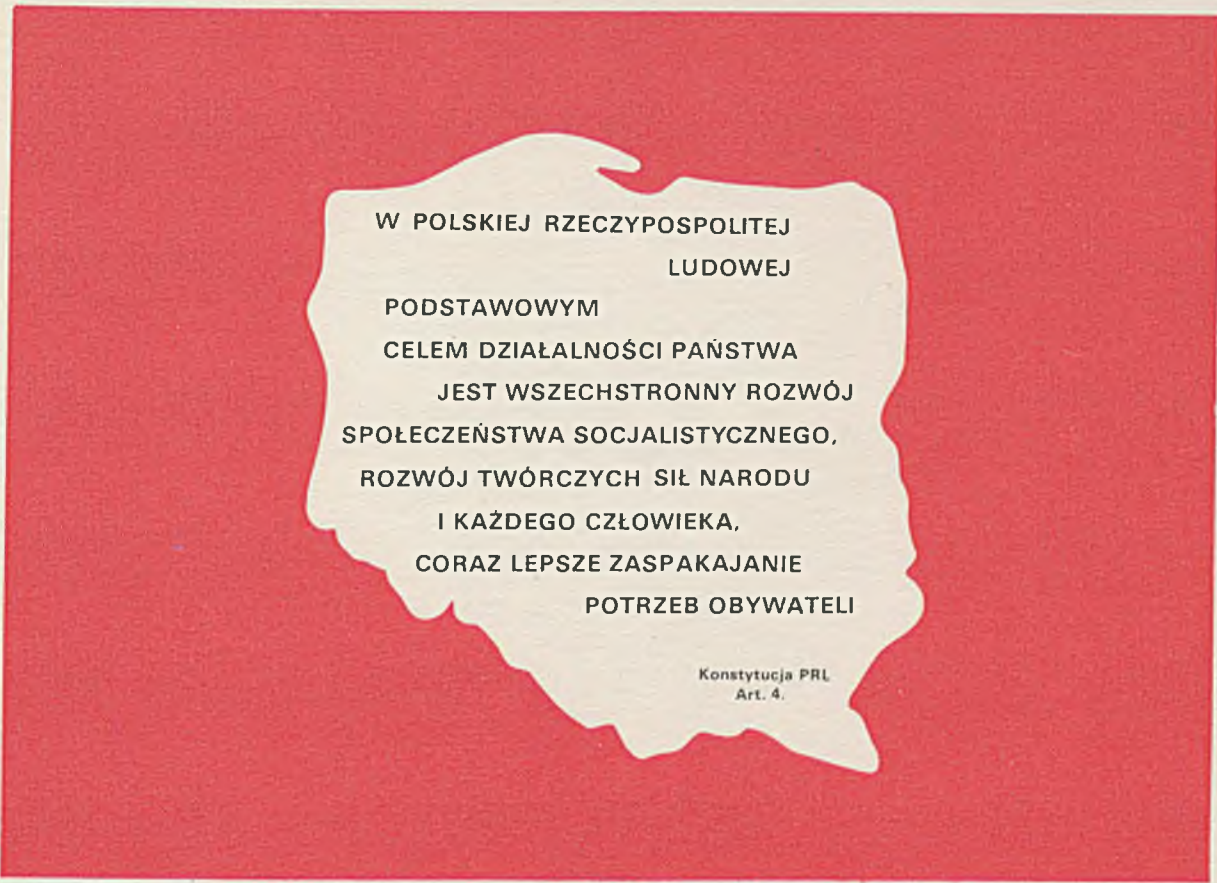
**INFORMACJE
IDENTYFIKACYJNO
ADRESOWE**

INFORMACJE TEMATYCZNE:

- O WYKSZTAŁCENIU**
- O PRACY I DOROBKU
ZAWODOWYM**
- O DOROBKU NAUKOWYM**
- DANE O DZIAŁALNOŚCI
SPOŁECZNO - POLITYCZNEJ**

Wykonanie nakreślonych przez system celów, a zwłaszcza sposobów wykorzystania zgromadzonego w banku danych potencjału informatycznego, stanowić będzie realizację treści postanowień podstawowego aktu prawnego, jakim jest Konstytucja PRL.

W POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ
LUDOWEJ
PODSTAWOWYM
CELEM DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWA
JEST WSZECHSTRONNY ROZWÓJ
SPOŁECZEŃSTWA SOCJALISTYCZNEGO,
ROZWÓJ TWÓRCZYCH SIŁ NARODU
I KAŻDEGO CZŁOWIEKA,
CORAZ LEPSZE ZASPAKAJANIE
POTRZEB OBYWATELI

Konstytucja PRL
Art. 4.

